

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

09 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte: Toma Nadejda

Judecătorii: Diaconu Iurie și Boico Victor,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către condamnatul Nicula Nicolae, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 26 noiembrie 2021, în cauza penală în privința lui

Nicula Nicolae xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 13.11.2019 – 11.06.2021;

Instanța de apel: 16.07.2021 – 26.11.2021;

Instanța de recurs: 18.07.2022 – 09.11.2022.

A C O N S T A T A T

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat (sediul Vulcănești) din 11 iunie 2021, Nicula Nicolae a fost recunoscut vinovat în baza art. 264/1 alin. (3) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 220 (două sute două zeci) ore muncă neremunerată în folosul comunității, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt că, Nicula Nicolae, pe 13 octombrie 2019, la orele 22:11, dispunând de permis de conducere al Republicii Moldova nr. 116400117, eliberat pe 14 noiembrie 2011, cu drept de a conduce mijloace de transport pe categoriile „A”, „B”, „C”, „D”, „BE”, „CE”, „DE”, acționând cu încălcarea cerințelor art. 18, art. 32 alin. (4) lit. a) și art. 33 alin. (3) lit. c) Legea „Privind siguranța traficului rutier” nr. 131 din 07.06.2007, precum și cu încălcarea p. 10 alin. (1) subpunctul b), p. 11 subpunctele i) și j) Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, potrivit căror „persoana care conduce un vehicul trebuie să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului Regulament, să se supună, la solicitarea polițistului, procedurii de testare a aerului expirat sau, după caz, examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei, consumului de droguri ori de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare”, conducând mașina de marca "VOLKSWAGEN", care are numărul de

înmatriculare xxxxx, se deplasa pe str. Sverdlov or. Vulcănești, unde a fost oprit de colaboratorii Batalionului „Sud” al Inspectoratului Național de Patrulare IGP MAI, care se aflau la schimb de serviciu pentru profilaxia siguranței traficului rutier, din motivul conducerii neadecvate, unde a fost bănuit în consumarea băuturilor alcoolice.

În legătură cu bănuiala justificată, apărută în privința conducătorului Nicula Nicolae, în conducerea de către el a mijloacelor de transport în stare de ebrietate alcoolică, conducătorului i s-a propus să treacă testarea asupra obiectului de stabilire a concentrației vaporilor de alcool în aerul expirat, cu utilizarea alcotesterului „DRAGER”, însă conducătorul Nicula Nicolae a refuzat să treacă testarea, despre ce a fost întocmit proces-verbal respectiv.

Astfel, acțiunile lui Nicula Nicolae au fost încadrate în baza art. 264/1 alin. (3) Cod penal, adică refuzul conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcoolică.

3. Avocatul Dandeu Veaceslav a contestat sentința cu recurs, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Nicula Nicolae să fie achitat de sub învinuirea înaintată.

În motivarea recursului a indicat că, învinuirea adusă lui Nicula Nicolae nu s-a confirmat în instanța de judecată. Or, organul de urmărire penală nu a prezentat probe confirmative asupra faptului conducerii mijlocului de transport de către Nicula Nicolae la data de 13.10.2019, nefiind stabilită și indicată ora comiterii infracțiunii.

Partea apărării a menționat că, inculpatul nu a condus mijlocul de transport care de fapt era parcat și nu se afla în mișcare deoarece inculpatul se afla în oșpeție lăsând mașina în stradă, iar refuzul acestuia de a fi examinat a fost motivat de faptul că dânsul nu se afla la volan și nu conducea respectivul mijloc de transport.

A indicat că, organul de urmărire penală nu a prezentat suficiente probe în susținerea învinuirii, la caz fiind aplicabil principiul prezumției de nevinovăție. Or, din probele prezentate de către partea acuzării rezultă un șir de dubii care nu au fost înlăturate și respectiv apreciate în favoarea inculpatului.

Partea apărării a concluzionat că, la caz lipsesc probe concludente și utile care ar demonstra vinovăția inculpatului, acesta urmează a fi achitat în legătură cu faptul că nu este subiect al infracțiunii deoarece nu a condus mijlocul de transport. Or, în speță lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 264/1 alin. (3) Cod penal.

4. Inculpatul Nicula Nicolae a contestat sentința cu recurs, solicitând casarea acesteia din motiv că, infracțiunea incriminată nu a găsit confirmare. Susține că, declarațiile a colaboratorilor de poliție nu sunt confirmate, iar din înregistrare video se vede că mașina nu se află în mișcare, prin urmare pretinde că nu a întreprins careva acțiuni legate de conducerea mijlocului de transport.

5. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 27 iulie 2021, recursul ordinar declarat de inculpatul Nicula Nicolae a fost respins ca fiind depus peste termen, iar recursul declarat de avocatul Dandeu Veaceslav în numele inculpatului Nicula Nicolae a fost respins ca neîntemeiat.

4.1 În motivarea soluției pronunțate, instanța de recurs cu referire la recursul inculpatului Nicula Nicolae, a menționat că, din materialele cauzei a fost constatat cu certitudine că inculpatul nu a depus careva acte, care ar confirma temeinicia omiterii termenului, întrucât motive întemeiate pentru repunerea în termen de declararea recursului lipsesc, acesta urmează a fi respins.

Cu referire la cererea de recurs depusă de avocatul Dandeu Veaceaslav în numele inculpatului Nicula Nicolae instanța de recurs a menționat că, acțiunile inculpatului au fost just încadrate în baza art.264/1 alin.(3) Cod penal și instanța întemeiat a stabilit vinovăția inculpatului în baza articolului nominalizat.

Instanța de recurs a considerat că, inculpatul Nicula Nicolae refuzând de a trece testarea alcoolscoptică la solicitarea colaboratorilor de poliție, deja a comis infracțiunea ce i se incriminează.

Totodată, instanța de recurs a evidențiat că, pe lângă declarațiile inculpatului date în ședința de judecată și acceptate de către acesta, instanța de fond a verificat și alte materiale acumulate la etapa urmăririi penale care confirmă declarațiile inculpatului, precum și vinovăția lui Nicula Nicolae de comiterea faptei imputate.

Astfel, în desfășurarea deciziei, instanța de recurs a stabilit că instanța de fond a cercetat următoarele probe: *proces-verbal de constatare a infracțiunii, înregistrată la R-1 cu nr. 236 din 14 octombrie 2019 (f.d. 4); raport de constatare a infracțiunii, înregistrată la R-2 cu nr. 1171 din 13 octombrie 2019 (f.d. 5); proces-verbal de constatare a faptului refuzului de a trece testare alcoolscoptică sau examen medical asupra stării de ebrietate din 13 octombrie 2019 (f.d. 12); ordonanța de constatare a infracțiunii din 14 octombrie 2019 (f.d. 13); proces-verbal de refuz de la trecerea procedurii de testare din 14 octombrie 2019 (f.d. 16); îndreptarea la IMSP Vulcănești pe numele Nicula N. (f.d. 17); proces-verbal de examinare a discului CD-R din 17 octombrie 2019 (f.d. 22); ordonanța de recunoaștere și anexare la dosarul penal a corpurilor delictive sub formă de CD-R disc cu înregistrarea din 13 octombrie 2019 (f.d. 23).*

Instanța de recurs a apreciat argumentul recurentului precum, că nu a fost confirmat faptul conducerii de către Nicula Nicolae a mijlocului de transport, drept unul nefondat.

La fel, instanța de recurs a respins și argumentul apărării precum că martorii acuzării, audiați în instanța de judecată, nu au indicat și nu au confirmat timpul săvârșirii infracțiunii, deoarece aceste circumstanțe se combat prin probele administrate în prezenta cauză.

Totodată, instanța de recurs a reținut că, pe lângă declarațiile inculpatului date în ședința de judecată și acceptate de către acesta, instanța de fond a verificat și alte materiale acumulate la etapa urmăririi penale care confirmă declarațiile inculpatului, precum și vinovăția lui Nicula Nicolae de comiterea faptei imputate.

Instanța de recurs, a concluzionat că, este neîntemeiat argumentul recurentului precum că vina lui Nicula Nicolae în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (3) Cod penal, nu și-a găsit confirmare. Or, mijlocul de transport la momentul când au venit colaboratorii de poliție, nu era în

mişcare, iar din înregistrarea video nu se constată că inculpatul se află la volanul automobilului, motiv din care a și refuzat să treacă vreo testare la alcoolemie.

5. Condamnatul Nicula Nicolae, contestă cu recurs în anulare decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 26 noiembrie 2021, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie achitat de sub învinuirea înaintată.

În susținerea recursului în anulare a reiterat argumentele recursului ordinar, suplimentar invocând că, vinovăția acestuia în fapta încriminată nu a fost probată.

Totodată, condamnatul solicită repunerea în termenul de atac al sentinței Judecătorei Comrat (sediul Vulcănești) din 11 iunie 2021 deoarece a omis termenul respectiv din motivul aflării în autoizolare în legătură cu virusul COVID-19.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, pe baza materialului din dosarul cauzei și a motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele raționamente.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Conform art. 453 alin. (2) Cod de procedură penală, recursul în anulare este inadmisibil dacă nu se întemeiază pe temeiurile prevăzute în prezentul articol sau este declarat repetat.

În sensul art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, viciul fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, reprezintă încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Astfel, una dintre cerințele primordiale pentru declararea recursului în anulare este motivarea acestuia din punct de vedere al prezenței erorii de drept comise în cadrul procedurii precedente, care să cadă sub incidența noțiunii de viciu fundamental.

Potrivit art. 456 alin. (1) Cod de procedură penală, în coroborare cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal decide inadmisibilitatea recursului în anulare declarat, în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat. Soluția instanței prin care se dispune inadmisibilitatea recursului în anulare, din motiv că este vădit neîntemeiat, este precedată de verificarea temeiurilor de casare invocate de parte, în raport cu actele dosarului, drept urmare constatându-se că actul recurat este conform legii, fără a prezenta vreo carență de natură să-l afecteze și să genereze desființarea acestuia.

Prezintă relevanță și specificarea că instanța de recurs în anulare la

această etapă a procedurilor nu declanșează un control asupra fondului cauzei, nu dă o nouă apreciere probelor administrate și cercetate și nu verifică argumentele care nu au fost obiect de cercetare în cadrul etapelor precedente de judecare a cauzei, ci verifică dacă în hotărârile adoptate nu a fost admis vreun viciu fundamental de natură să determine casarea soluției devenite irevocabile, adoptate pe caz.

Așadar, analizând argumentele recursului în anulare declarat, prin prisma sensului atribuit de legislația procesuală penală a noțiunii de viciu fundamental, Colegiul penal consideră că titularul cererii de recurs în anulare nu a adus argumente care s-ar încadra în acest concept și care ar afecta hotărârile atacate.

Reieșind din textul recursului în anulare declarat, Colegiul penal constată că recurentul invocă în calitate de viciu fundamental care a afectat decizia contestată, faptul că instanțele de fond neîntemeiat l-au condamnat pe Nicula Nicolae în baza art. 264¹ alin. (3) Cod penal, deoarece probele administrate la materialele cauzei penale nu demonstrează vinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Însă cu referire la aceste argumente, Colegiul penal reține că atât prima instanță cât și instanța de recurs, au remarcat că analizând fiecare probă sub aspectul admisibilității ei, nu s-a constatat nici un temei legal pentru a declara inadmisibile probele administrate de partea acuzării, precum și nici careva încălcări de procedură ce atrag nulitatea actelor de procedură, în sensul prevăzut de art. 251 Cod de procedură penală.

Prin urmare, reieșind din semnificația juridică atribuită noțiunii de viciu fundamental, se menționează că argumentele invocate de condamnatul Nicula Nicolae, pe care acesta le încadrează în conceptul de „viciu fundamental”, nu sunt incidente la caz și nu pot servi temei de admitere a recursului în anulare, or, din materialele dosarului rezultă cert motivele pentru care instanțele de judecată au optat pentru soluția adoptată.

Sub alt aspect, Colegiul penal reține că, recursul ordinar declarat de către Nicula Nicolai împotriva sentinței primei instanțe, a fost respins de către instanța de recurs ca fiind declarat peste termen, iar recursul declarat de avocatul Dandeu Veaceaslav în numele inculpatului Nicula Nicolae a fost respins ca neîntemeiat.

Astfel, Colegiul penal evidențiază că potrivit art. 439 Cod de procedură penală, (1) Termenul de recurs împotriva hotărârilor pentru care legea nu prevede calea de atac a apelului este de 15 zile de la data pronunțării hotărârii. (2) Data de la care curge termenul recursului, repunerea în termen, declararea peste termen a recursului și retragerea recursului se reglementează de prevederile art. 402-407, care se aplică în mod corespunzător.

Examinând argumentele recurentului în susținerea solicitării sale de repunere în termenul de declarare a recursului ordinar (*împotriva hotărârilor judecătorești pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul*), Colegiul penal constată că decizia instanței de apel este întemeiată și legală, la adoptarea căreia instanța de apel a respectat prevederile art. 439 Cod de procedură penală, care stipulează expres că termenul declarării recursului împotriva

hotărîrilor pentru care legea nu prevede calea de atac a apelului este de 15 zile de la data pronunțării hotărîrii.

Instanța de recurs reține că, prin scrisoarea de însoțire (f.d. 147 vol. 1) și avizul de recepție nr. DS8000399744AS (f.d. 148 vol. 1) anexate la dosar, este confirmat faptul că Judecătoria Comrat (sediul Vulcănești) a expediat în adresa lui Nicula Nicolae **copia sentinței din 11 iunie 2021**.

La data de 07 iulie 2020, inculpatul Nicula Nicolae prin intermediul serviciului de secretariat al Judecătoria Comrat (sediul Vulcănești) a depus în adresa Curții de Apel Comrat cerere de recurs, care a fost înregistrată la data depunerii cu nr. 2504 (f.d. 149-150 vol. 1).

Astfel, Colegiul penal consideră că, soluția instanței de recurs ordinar privind respingerea cererii de recurs a inculpatului Nicula Nicolae ca fiind declarat peste termen, este una corectă, iar argumentele recurentului cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului ordinar nu sunt relevante și nu pot constitui temei pentru casarea deciziei recurate.

În acest sens, art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală impune obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului. Astfel, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

Aici urmează a se menționa, că în cazul în care condamnatul Nicula Nicolae era interesat de soarta dosarului, acesta avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (cauza Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007, cauza Ghirea versus Moldova din 26 iunie 2012), de a proteja drepturile sale de acces la instanță, inclusiv și de a depune în termenul legal cererea de recurs, fapt însă ignorat de aceasta, ce, în consecință, s-a soldat cu omiterea nejustificată a termenului de declarare a recursului ordinar.

Prin urmare, Colegiul penal constată, că hotărârea contestată nu este afectată de un viciu fundamental, fiind în conformitate cu prevederile legale și această hotărâre judecătorească rămasă definitivă și irevocabilă capătă putere de lucru judecat, ce produce o cauză de împiedicare a pornirii, continuării, judecării cauzei penale ori redeschiderii acesteia.

Or, principiul securității raporturilor juridice, consfințit în art. 6 din Convenție, cere inter alia ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*hotărârea Roșca vs Republica Moldova nr. 6267/02, § 24, din 22 martie 2005; Mitropolia Basarabiei și Parohia Nașterea Maicii Domnului vs Republica Moldova, nr. 65637/10, din 01 octombrie 2019*), iar potrivit dispozițiilor art. 4§2 din Protocolul 7 CEDO, redeschiderea procesului, conform legii și procedurii penale a statului respectiv, poate fi efectuată, dacă fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată.

Așadar, Colegiul penal conchide că la examinarea prezentului recurs în anulare, nu s-au constatat erori de drept comise de către instanța de recurs, ce ar indica la prezența unui viciu fundamental în cauză care ar afecta hotărârea irevocabilă, iar existența unei alte păreri a recurentului asupra circumstanțelor cauzei și probatoriului administrat la dosar, precum și solicitarea de repunere

În termenul de declarare a recursului nu poate servi temei pentru reexaminarea cazului, recursul în anulare declarat de către condamnatul Nicula Nicolae, urmând a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

În atare circumstanțe, Colegiul penal decide inadmisibilitatea recursului în anulare, din motiv că este vădit neîntemeiat.

7.În conformitate cu art. 456 alin. (1), 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către condamnatul **Nicula Nicolae xxxxx**, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 26 noiembrie 2021, în propria cauză penală, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **22 decembrie 2022.**

Președinte

Toma Nadejda

Judecătorii

Diaconu Iurie

Boico Victor